

Kursplan

för kurs på grundnivå

Psykologi II

Psychology II

30.0 Högskolepoäng

30.0 ECTS credits

Kurskod: PS2211
Gäller från: HT 2007
Fastställt: 2007-06-12
Institution Psykologiska institutionen

Ämne Psykologi
Fördjupning: G1F - Grundnivå, har mindre än 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Beslut

Psykologi II, 30 högskolepoäng, inrättad och fastställd av Psykologiska institutionens styrelse 2007-06-12.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Psykologi I, 30 högskolepoäng med minst 22.5 hp avklarade eller grundkurs i psykologi, 20 poäng med minst 15 poäng avklarade. Även Ekonomisk psykologi I, 15 högskolepoäng och Ekonomisk psykologi II, 15 högskolepoäng (helt avklarade) ger behörighet till kursen.

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
2MET	Vetenskaplig metod och statistik	7.5
2NEU	Neuropsykologi	7.5
2KOG	Kognitiv psykologi	7.5
2MOT	Motivations- och emotionspsykologi	7.5
2PRC	Perceptionspsykologi	7.5
2GRU	Gruppsykologi och intervjumetodik	7.5
2PER	Personlighetsteori	7.5
2KLI	Klinisk psykologi	7.5
2BAR	Barn- och ungdomspsykologi	7.5
2ORG	Organisationspsykologi	7.5
2ARB	Arbetspsykologi	7.5
2STR	Stress och hälsa	7.5
2SOC	Socialpsykologi	7.5
2GEN	Genuspsykologi	7.5
3FOR	Fördjupning	7.5

Kursens innehåll

Inom ramen för kursen ges ett antal delkurser om vardera 7,5 högskolepoäng, varav Vetenskaplig metod och statistik, 7,5 hp, är obligatoriskt. Därutöver väljer den studerande 3 av de övriga delkurserna. Endast ett urval av nedanstående delkurser ges varje termin. Vissa delkurser har begränsad antagning. Delkurserna är:

Neuropsykologi, 7,5 hp

Delkursen behandlar den neurala basen för mänskliga beteenden och psykiska funktioner. Hjärnan och nervsystemets struktur och funktion tas upp utförligt liksom metoder och teorier inom funktionell

neuroanatomy och kognitiv neuropsykologi. Delkursen är uppdelad i en allmän del som alla läser och en fördjupningsdel som anknyter till studentens egna intressen.

Kognitiv psykologi, 7,5 hp

Delkursen behandlar skilda kognitiva funktioner, framför allt uppmärksamhet, inläring, minne, problemlösning och beslutsfattande. Vidare studeras samband mellan hjärnskador och kognitiva störningar. Olika metoder för studier av tankeprocesser (t ex tänka-högt-metodik och latensmätning) introduceras.

Motivations- och emotionspsykologi, 7,5 hp

Delkursen behandlar centrala begrepp, teorier och rön inom områdena motivations- och emotionspsykologi. Inom motivationsområdet behandlas olika teman i form av grupparbeten med självständig litteratursökning. Inom emotionsområdet sker en fördjupning av olika aspekter av emotioner och deras inbördes relationer. Samband mellan motiv och emotioner behandlas också.

Perceptionspsykologi, 7,5 hp

Delkursen ger grundläggande kunskaper i perceptionspsykologi med psykofysik. Såväl barnets perceptuella utveckling som den vuxnes förmåga att fungera i en komplex omvärld berörs, liksom vissa kunskapsteoretiska frågor. Aktuell forskning inom några tillämpningsområden presenteras, t ex ergonomi och interaktion människa-fysisk miljö. Delkursen är uppdelad i en allmän del som alla läser och en fördjupningsdel i temaform som anknyter till studentens egna intressen inom området.

Gruppsykologi och intervjumetodik, 7,5 hp

Delkursen består av två integrerade delar, gruppsykologi och intervjumetodik. Gruppsykologidelen avser att fördjupa deltagarnas teoretiska och praktiska kunskaper om små grupper och gruppprocesser. Olika teoretiska perspektiv belyses och diskuteras under föreläsningar och seminarier. Praktiska gruppdynamiska inslag ingår, dels i form av grupp utvecklingsstudier utifrån deltagandet i den egna intervjugruppen, dels i form av externa observationer av gruppprocesser.

I samband med undervisningen rörande grupper och gruppprocesser samt intervjumetodik behandlas olika frågeställningar som påverkar de interpersonella processerna och dess betydelse för intervjuer och andra mellanmänskliga möten. Under intervjudelen kommer dessutom stor vikt att läggas vid den enskilda kursdeltagarens aktiva medverkan i intervjugruppens arbete, särskilt vad gäller att kunna bidra med och ta emot konstruktiv kritik.

Personlighetsteori, 7,5 hp

Delkursen behandlar några representativa personlighetspsykologiska teorier. Olika perspektiv på personlighetens utveckling, struktur, dynamik och patologi presenteras och jämförs. En översikt över olika teoribildningar, den historiska utvecklingen och vetenskapsteoretiska aspekter ger en ram för de valda exemplen.

Klinisk psykologi, 7,5 hp

Delkursen behandlar psykologiska och biologiska teorier om psykisk sjukdom, liksom olika diagnostikmetoder och behandlingsmetoder. Olika former av behandling och förebyggande mentalhälsovård inom familj, arbetsliv och samhälle diskuteras. Vissa kliniska mätmetoder presenteras.

Barn- och ungdomspsykologi, 7,5 hp

Delkursen behandlar barns och ungdomars utveckling samt deras relationer till andra barn, ungdomar och vuxna. Utvecklingsprocessen ses som ett samspel mellan en mångfald faktorer såväl inom som utanför individen. Biologiska, psykologiska och sociala faktorer samspelar i varje utvecklingsförlopp och ger utrymme för en mångfacetterad syn på individuella faktorer, interpersonella processer och miljöfaktorer relativa betydelse i den enskilda individens utveckling. Centrala kognitiva, psykodynamiska och socialpsykologiska teorier presenteras med en strävan till en helhetssyn på barns och ungdomars utveckling som en sammansatt och hela livet pågående process. Härvid beaktas perceptions-, inlärnings-, minnes- och problemlösningsprocesser, samt symbolfunktion och språkutveckling.

Personlighetsutveckling tas upp utifrån olika teoretiska perspektiv innefattande bl a psykosexuell-, psykosocial-, objektrelations- och självutveckling. Tonvikten läggs på de modeller och teorier som betraktar

barnet som en aktiv och samspelande part i en dynamisk process. Utrymme ges för valfri begränsad fördjupning inom någon åldersperiod. Metoder för observation och bedömning av barns och ungdomars utveckling berörs.

Organisationspsykologi, 7,5 hp

Delkursen behandlar organisationspsykologins grunder genom att belysa ett flertal av de fenomen som undersöks inom den organisationspsykologiska forskningen. Organisatoriska förhållanden och förändringar studeras såväl ur individens synvinkel som strukturellt. Delkursen behandlar faktorer som organisationers struktur, styrning av organisationer, organisationsförändring och hur individer fungerar i organisationer. Dessutom ges en orientering om organisationspsykologiska teorier i ett vetenskapsteoretiskt sammanhang. Särskild vikt läggs vid jämförelser och integrering av olika teoretiska modeller över vad organisationer är, hur de fungerar och hur de kan beskrivas.

Arbetspsykologi, 7,5 hp

Delkursen behandlar grundläggande psykologisk kunskap tillämpad på arbetslivets område. De grundläggande kunskaperna hämtas framför allt från social- och organisationspsykologi samt fysiologisk psykologi. Psykiska och sociala förhållanden analyseras liksom dess inverkan på prestation, arbetstillfredsställelse, stressreaktioner, lärande och yrkesmässig utveckling. Tillämpningar i personal- och arbetsmiljöarbete presenteras. Forskningsstrategier introduceras och exempel ges på mät- och analysmetoder.

Stress och hälsa, 7, 5 hp

Kursen behandlar psykologiska, biologiska och sociala faktorer som är centrala för området stress och hälsa. Inom detta ryms beskrivning och diskussion av olika teman som t ex begreppen stress och hälsa, psykobiologiska mekanismer, samspelet mellan stress och (o)hälsa, utbrändhet, livsstil, smärta och kroniska sjukdomstillstånd, drogberoende, samspel mellan vårdtagare och vårdgivare, förebyggande åtgärder, behandling, rehabilitering och primär- och sekundärprevention. Kön, ålder, socioekonomisk status, kultur och olika livsfaser beaktas. Vidare presenteras huvudsakliga forskningsmetoder, bl a med exempel från aktuella forskningsprojekt.

Socialpsykologi, 7,5 hp

Delkursens mål är att bibringa studenterna djupare kunskap inom några av socialpsykologins centrala områden som bl a interpersonell perception, social kognition och social påverkan, aggression, fördomar och hjälpbeteende och socialpsykologiska metodfrågor. Kopplat till examinationen ges studenterna möjlighet att själva välja ett specifikt område för ytterligare fördjupning.

Genuspsykologi, 7,5 hp

Delkursen syftar till att ge grundläggande kunskaper i genuspsykologi. Teman som tas upp på kursen är bl a olika sätt att se på kön och föreställningar kring kvinnlighet och manlighet. Även könsaspekter på identitetsutveckling, kropp, hälsa, idrott, och familj, samt kön som en samhällsstrukturerande princip, ingår i momentet. Genuspsykologisk forskning diskuteras, vad gäller kunskaps- och vetenskapsteoretiska samt metodologiska aspekter, och illustreras utifrån pågående forskningsprojekt.

Fördjupning av tidigare läst moment 1-13, 7,5 hp

Delkursen skall ge träning i att självständigt analysera och jämföra teorier och tillämpa forskningsresultat inom ett forskningsområde. I undantagsfall kan även mindre empiriska arbeten förekomma. Momentet skall även ge träning i muntlig och skriftlig framställning. Arbetena kan genomföras enskilt eller i grupp om maximalt två studerande. För att få delta krävs att den studerande själv har idéer om på vilket sätt fördjupningen skall ske (i form av litteratur motsvarande ca 600 - 700 sidor, ev empiriskt arbete osv.) Det finns inga färdiga litteraturlistor eller idéskisser utan var och en måste själv formulera sitt ämne och ha förslag till litteratur osv.

Vetenskaplig metod och statistik, 7,5 hp (OBLIGATORISKT)

Delkursen avser att belysa och förklara skillnader mellan olika typer av forskning (såväl kvantitativa som kvalitativa metoder diskuteras). Grundläggande principer för vetenskapligt arbete samt de olika steg som ingår i forskningsprocessen (identifikation, problemformulering, metod- och designval, analys, tolkning och redovisning) behandlas utförligt. Även deskriptiv statistik samt statistisk analys (hypotesprövning) med hjälp

av t-test och envägs variansanalys ingår i momentet. Dessutom utgörs ett viktigt inslag av tillämpad datorkunskap där tonvikten ligger på ett praktiskt utnyttjande av befintliga statistikprogram. En mindre laborationsuppgift som utmynnar i en kort vetenskaplig rapport genomförs i mindre grupper om två till fyra studenter.

Förväntade studieresultat

Efter genomgången kurs förväntas studenten:

- ha kompletterande och fördjupade kunskaper om teorier, metoder och resultat inom några viktiga områden av psykologin.
- ha kunskap om möjliga tillämpningar av teorier, metoder och resultat inom psykologin.

Undervisning

Deltagande i undervisningen är i vissa fall obligatoriskt. Närvarokraven specificeras i anvisningarna till respektive delkurs. I anslutning till laborationsövningar ges träning i rapportskrivning. All undervisning vilar på vetenskaplig grund. Det är därför väsentligt att de studerande får en inblick i den process som genererar ny vetenskaplig kunskap inom ämnet. Detta sker genom att studenten är undersökningsdeltagare i några av de försök och experiment som utförs på institutionen. Ett krav är ett sådant deltagande omfattande minst tre timmar under kursen.

Kunskapskontroll och examination

Examinationen sker dels i form av skriftliga prov, dels i form av grupparbeten, och laborationsrapporter samt genom uppsatser. För utförligare information om examinationen se respektive delkursanvisning.

Som betyg på kursen används en 7-gradig målrelaterad betygskala med bokstavsbeteckningarna A till E för godkända resultat och Fx och F för icke godkända resultat:

A-Utmärkt
B-Mycket bra
C-Bra
D-Tillfredställande
E-Tillräckligt
Fx- Otillräckligt
F-Helt otillräckligt

Betygen skall vara målrelaterade, vilket innebär att betygen skall återspegla hur väl studenten uppnått de förväntade studieresultaten (lärandemålen), som preciseras i varje kursplan respektive delkursanvisning. Betyg sätts först på varje delkurs för sig och därefter sammanvägs dessa till ett betyg för hela kursen. Principen är att kursbetyget utgör ett vägt medeltal av betygen på de ingående delkurserna, dvs betyg på varje delkurs transformeras till en femstegsskala (A=5p, B=4p.....E=1p), och viktas sedan med andelen poäng (hp) från varje delkurs, varefter ett medeltal beräknas. Medeltalet avrundas till närmaste heltal (0,5 och uppåt ger det närmast högre talet) och åter översätts till bokstavsbeteckningar.

Beräkningen kan uttryckas i formeln $\text{Kursbetyg} = (P1 \cdot K1 + P2 \cdot K2 + P3 \cdot K3 \dots) / (P1 + P2 + P3 \dots)$. Där K1, K2 osv är betyg på respektive delkurs (på skalan 1-5) och P1, P2 osv är delkursernas poängomfång (hp).

Om vissa inslag i delkurserna inte ger graderade betyg betraktas dessa som kurskrav och kursbetyget baseras på de inslag som graderas (föresatt att minst 50% av totalpoängen på kursen graderas).

För studerande som inte blivit godkänd vid det ordinarie provtillfället anordnas ytterligare prov i nära anslutning till det förra. Studerande som har underkänts två gånger i prov på någon av delkurserna har rätt att begära att annan lärare skall utses för att bestämma betyg på delkursen. Framställan härom skall göras hos det organ, som har utsett lärare att bestämma betyg på kursen.

Övrigt

Kursen utgör en lämplig grund för den som vill arbeta med utredningar och undersökningar inom olika områden. Genom sin uppläggning på alternativa moment vänder den sig till yrkesverksamma inom bland annat vårdsektorn, utbildning och uppfostran samt administration inom företag och förvaltning. Kursen ger behörighet för Psykologi III. Kursen får ej tillgodoräknas i examen tillsammans med annan fortsättningskurs i psykologi med undantag för Utvidgad psykologi II eller Utvidgad fortsättningskurs i psykologi.

Denna kurs är inte avsedd för studerande som avser att skaffa sig legitimation som psykolog.

Enligt beslut i fakultetsnämnden 2007-05-31 gäller att när kursen inte längre ges eller kursinnehållet

väsentligen ändrats har studenten rätt att en gång per termin under en treterminsperiod examineras enligt denna kursplan.

Kurslitteratur

1. NEUROPSYKOLOGI, 7.5 hp

Kolb, B. & Whishaw, I.Q. (2003) Fundamentals of Human Neuropsychology. New York: Worth Publishing. Fifth edition.

2. KOGNITIV PSYKOLOGI, 7.5 hp

Anderson, J. R. (2005). Cognitive psychology and its implications. Sixth edition. Utgivare: Worth Publishers.

*Kompendium med vetenskapliga artiklar

3. MOTIVATIONS- OCH EMOTIONS-PSYKOLOGI, 7.5 hp (ges ej denna termin)

4. PERCEPTIONSPSYKOLOGI, 7.5 hp

Goldstein, E.B. (2006). Sensation & Perception (7 ed). Thomson, Wadsworth.

Artiklar delas ut vid första undervisningstillfället.

5. GRUPPSYKOLOGI OCH INTERVJUMETODIK, 7.5 hp

Forsyth, D. R. (2005). Group Dynamics. Pacific Grove, CA: Brooks/Cole Publishing Co. □
Trost, J. (2005) Kvalitativa intervjuer. Lund: Studentlitteratur

6. PERSONLIGHETSTEORI, 7.5 hp

* Evang, A. (1991). Personlighetsutveckling och borderline. Stockholm: Natur & Kultur. Valda delar.

Hergenhahn, B.R. & Olson, M.H. (2007). An Introduction to Theories of Personality. Englewood Cliffs: Prentice Hall (7:th ed). Kap 1-2, 9-11, 13-17.

* Lundh, L- G. (1998). Kognitiv personlighetsteori. Kompendium.

* Wedin, L. (2001). Psykoanalytisk neuroslära - grundläggande begrepp och idéer. Kompendium

7. KLINISK PSYKOLOGI, 7.5 hp (ges ej denna termin)

8. BARN- OCH UNGDOMSPSYKOLOGI, 7.5 hp (ges ej denna termin)

9. ORGANISATIONSPSYKOLOGI, 7.5 hp

Abrahamsson, B. & Aarum Andersen, J. (2005) Organisation: Att beskriva och förstå organisationer (4:e uppl.) Malmö: Liber Ekonomi

Furnham, A. (2005) The psychology of behaviour at work: The individual and the organization. (2:a uppl.) Hove East Sussex: Psychology Press.

* Kompendium med vetenskapliga artiklar

10. ARBETSPSYKOLOGI, 7.5 hp

Allvin, M., Aronsson, G., Hagström, T., Johansson, G & Lundberg, U. (2006) Gränslöst arbete. Stockholm: Liber

Statt, D. A. (2004). Psychology and the world of work. New York: Palgrave, Macmillan.

*Kompendium med vetenskapliga artiklar

11. STRESS OCH HÄLSA, 7.5 hp

Taylor, S. E. (2006). Health Psychology (6th ed). London, UK: McGrawHill.

* Kompendium med vetenskapliga artiklar

12. SOCIALPSYKOLOGI, 7.5 hp

Nier, J.A. (2007). Taking sides: Clashing Views on Controversial Issues in Social Psychology, 2nd Edition. McGraw Hill.

Krueger, J.I., & Funder, D.C. (2004). Towards a balanced social psychology: Causes, consequences, and cures for the problem-seeking approach to social behavior and cognition. Behavioral and Brain Sciences, 27, 313-376 (artikel).

13. GENUSPSYKOLOGI, 7.5 hp

Ambjörnsson, F. (2006) Vad är queer? Stockholm: Natur och kultur (pocket)

Brannon, L. (2008) Gender: Psychological perspectives. Fifth edition. Boston: Pearson Education, Inc.

*Kompendium med vetenskapliga artiklar

14. FÖRDJUPNING, 7.5 hp

Litteratur väljs i samråd med examinator.

15. VETENSKAPLIG METOD OCH STATISTIK, 7.5 hp

Borg, E. & Westerlund, J. (2006) Statistik för beteendevetare. Stockholm: Liber.

Breakwell, G. et al (2006). Research methods in psychology. Third edition. London: Sage Publications

** Hassmén, N. & Hassmén, P. (2006) Vetenskapligt skrivande □ anvisningar, tips och råd för uppsatsskrivande studenter. Stockholms universitet: Psykologiska institutionen.

** Hassmén, P. (1999) Att granska en vetenskaplig rapport. Stockholms universitet: Psykologiska institutionen.

** Langemar, P. Att låta en värld öppna sig. Introduktion till kvalitativ metod i psykologi Kompendium för kvalitativ metod.

* Kompendium med vetenskapliga artiklar